32. štev. V Kranju, dne 7. avgusta 1915. Leto II.

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. **Uredništvo in upravništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša).** — **Naročnina** za celo leto K 4·—, za pol leta K 2·—, za četrt leta K 1·—. Za vse druge države in Ameriko K 5·60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Save“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Save“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzojavi: „Sava“, Kranj.
Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Cesarjeva zahvala junakom na jugozapadni straži.

Nj. c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je premilostljivo izvolilo izdati sledeče lastnoročno pismo na poveljnika jugozapadne fronte. Nj. c. in kr. Visokost najprečastitega prevzvišenega gospoda generalobersta nadvojvodo Evgena istočasno z armadnim in brodovnim poveljem:

Ljubi gospod stričnik nadvojvoda Evgen!

Izročam Vam Ljubemu Svoje armadno in brodovno povelje z današnjega dne, ter Vam, s slavo venčanemu voditelju proti Italiji se borečih junakov, podeljujem vojaški zaslužni križ I. razreda z vojno dekoracijo.

Kakor ste povsem upravičili zaupanje, s katerim sem Vam izročil poveljstvo nad vsemi hrabrimi bojevniki, tako se Vam je tudi posrečilo si zasigurati brezpogojno vdanost Svojih podložnih.

Tako smotreno vodstvo jamči skupno z odličnimi četami z božjo pomočjo za konečni uspeh.

Na Dunaju, 29. julija 1915.

Franc Jožef l. r.

* * *

Armadno in brodovno povelje.

Mojim proti Italiji se borečim bojnim silam!

Že tedne stojite, Moji vrli, ki prihajate iz vseh delov monarhije, v težkem boju proti sovražniku, ki Vas po številu daleč nadkriljuje. Voditelji in moštva vseh činov, stari možje in mladi borilci, tekmujete v smrtnopogumni hrabrosti. Na gorskih vrheh, v težavnem kraškem ozemju in na morju izvršujete čine, vredne Vaših prednikov, ki so se borili proti istemu sovražniku in ga premagali.

Upropastili ste njegovo blodno misel, da bo s svojimi v boj pripeljanimi masami lahko vdrl v našo ljubljeno domovino.

Še Vas čaka marsikaj hudega.

Ako pa storijo take izvrstne, odlično poveljevane čete, prožete pravega oduševljenja, vse, kar le premorejo, potem bo tudi najtežja naloga premagana Vam na čast in v blagor očetnjavi.

Hvaležnega srca se spominjam Vaših izbornih vojnih činov, občudujoč zre domovina na svoje junaške sinove na kopnem in na morju, polna zaupanja se ozira na Vas, zvesto stražo na jugozapadu.

Na Dunaju, 29. julija 1915.

Franc Jožef l. r.

* * *

Čestitke vrhovnega poveljnika feldmaršala nadvojvode Friderika.

Iz vojnega časnikarskega stana poročajo: Vrhovni poveljnik feldmaršal nadvojvoda Friderik je poslal zapovedniku na jugozapadni fronti generaloberstu nadvojvodi Evgenu nasledno brzojavno čestitko:

S ponosnim veseljem zasliši vsa armada in mornarica našega najvišjega vojnega gospoda milostljive besede zvesti straži na jugozapadu. Ginjenega srca čestitam celokupnim, proti Italiji se borečim bojnim silam k temu najvišjemu priznanju njihovih občudovanja vrednih činov, ter se iskreno veselim, ko vidim, da so bile odlične zasluge Vaše c. in kr. Visokosti kot zmagoslavnega voditelja hrabrih junakov, poplačane z najmilostljivejšo podelitvijo vojaškega zaslužnega križa I. razreda z vojno dekoracijo.

Dne 30. julija 1915.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik l. r.

* * *

Cesarjeva zahvala našim zmagovitim vojskovodjem.

Cesar je izdal naslednji dve lastnoročni pismi:

„Ljubi gospod stričnik nadvojvoda Jožef!

Z veseljem Vam, poveljniku vrlega 7. zbora, kateremu že dolgo in tudi v najtežavnejših razmerah uspešno zapovedujete in ki Vam je z navdušenjem vdan, podeljujem veliki križ Mojega Leopoldovega reda z vojno dekoracijo.

Na Dunaju, 29. julija 1915.

Franc Jožef l. r.“

* * *

„Ljubi general infanterije pl. Boroević!

Pod Vašim preizkušenim vodstvom se je 5. armada junaško bojevala in si je izvojevala najlepše uspehe. V najtoplejši hvaležnosti se spominjam Vaših zaslug ter Vam izrekam Svoje pohvalno priznanje.

Na Dunaju, 29. julija 1915.

Franc Jožef l. r.“

Novi italijanski neuspehi.

Brezuspešni sunki sovražnih čet ob robu Doberdobske planote.

Na Goriškem na robu gorske planote nadaljujoči se italijanski napadi so posamezni brezuspešni sunki sovražnih oddelkov, ki so naperjeni proti eksponiranim opirališčem naših pozicij. Tako so italijanske čete pozkusile vzhodno od Zagraja in pri kraju Redipuglia pridobiti ozemlja. Bile so povsod odbite. Zlasti se je sovražnik brezuspešno trudil za Monte dei sei Busi. Na komenski gorski planoti je bil zadnje dni od topa za obrambo balonov zadet italijanski letalni stroj. Pilota in opozovalec sta obležala mrtva pod gorečimi kosi letala.

Manjši boji ob tirolskem in koroškem obmejnem ozemlju so imeli za nas ugoden izid. Pri Castell de Tesino smo napadli dve sovražni kompaniji, ki sta imeli močne izgube. Napadi bersar-

PODLISTEK.

Samozatajevanje.

Dalje.

Grom topov, ki je doslej neprenehoma grmel nad njihovimi glavami, je naenkrat umolknil, kakor bi ga bila udušila orjaška pest. Po bobnenju in ropotu minolih ur, je učinkoval daljni hrup kakor tišina, in tišina kakor strašno žuganje.

Sedaj se je gigantska pest boja dvignila k poslednjemu udarcu . . .

V divjem diru je prijahal ordonančni častnik, poškropljen od nog do glave z ilovico.

„Kako je . . .?“

„Dobro! Dobro!“

In dalje je dirjal, kolikor je zamogel premočeni konj, da je zemlja pršila za meter nazaj.

Pričel se je juriš — juriš!

„Naprej! Naprej! Naprej!“ so pele trombe. „Vse — naprej!“

In tulenje divjih zveri se je pričelo nanovo — še bolj divje, še glasnejše, kakor da bi se bile odpočile le za zadnji, orjaški klic.

Od daleč sem pa se je slišal zmagoviti, do neba segajoči: „hura!“

„Zmaga —! Zmaga —! Zmaga!

In oni izmed ranjenih vojakov, ki so še lahko klicali, so vpili v tulenje trušča, ki jih je z razmesarjenimi udi vrgel ob stran.

„Vseh stvari najmogočnejše: Vojna!

Vseh blaginj najkrasnejše: Zmaga!“

Najkrasnejše in najdragocenejše — je najdražje plačano . . .

Postalo je mirneje . . .

Krvoločne zveri jeklenih žrel so si utešile glad.

Vetér, ki je pihal iz jugovzhoda, je očistil zemljo bojnega diha ter razjasnil nebo, na katerega svodu je stalo bledo, medlo solnce.

Bolniški strežaji in prostovoljci so šli, da pospravijo bojno žetev raz polja, pognojenega s krvjo.

Prišli so sedaj usmiljenja vredni — oni, kojih pogled je hotel utopiti srce.

Ti najutožnejši med ubogimi — kako so trpeli, kako so se zvijali v bolečinah, kako so iztegovali pohabljene roke . . . stokali ter prosili pomoči, utehe, rešitve.

„Usmiljenje, moj Bog!“

Tita in zdravnik sta bila že zdavno umolknila ter delala molče, skoro kakor stroj, roko v roko. Ranjence so porinili v bolniške vozove, v avtomobile, da so jih odpeljali dalje v Allièvre, v St. Coeur — le proč, da se je dobil prostor za neskončni naval . . .

Kakor skozi meglo je videla Tita krog sebe stotine postav in naenkrat tudi temno obleko in bledi obraz sestre Ulrike. Ali je le vstala? si je mislila ravnodušno. In kasneje: Saj ne bo vzdržala . . . Saj tega dlje časa ne prenese živ človek . . .

„Haniš, vode!“

Pomočnik ni slišal. Tita je vzela vrč ter pohitela k vodnjaku. Ob kamenitem robu je sedel slok mlad deček, levo roko v obvezi, cigareto v ustih.

„Ali vam smem pomagati, sestra?“

„Prosim,“ zamrmra ter mu dovoli.

Kako sveže je izgledala mlada kri vzlic zadobljere rane — morda je bil ravno ponosen nanjo. Ali gleda njen brat sedaj tudi tako živo v svet?

O, ta negotovost, ki je bila mučnejša ko vse! Ta topi strah, da zagleda v vsakem ranjencu, ki so ga prinesli bolniški strežniki, svojega lastnega brata . . .

A od njegovega polka jih je bilo le malo.

Ali je bilo to dobro ali slabo znamenje! Jeli to značilo, da je imel njegov polk le malo izgub, je-li to značilo, da njegovega polka sploh ni več . . . oni, ki so nosili ime tega polka so izbrisani, uničeni, pohojeni — mrtvi so — —?

Jezus — Jezus!

Ali pa so morda ranjence prenesli na drugo obvezališče, v Lachaîne ali Lionville? Ali je bil brat med njimi? Ali je bil čil in zdrav — ali sploh ni več živel?

Stisnila je zobe —! Saj je bila v službi.

Večni Bog, kako počasi so potekale ure! In vsaka posamezna — polna mera strahu in srčne bolesti . , .

Ko je ravno z dvema prostovoljnima strežajema pripravljala ranjencu udobno ležišče na vozu, je dospelo iz Allièvra od sanitetnega oddelka poročilo, da je nemogoče tamkaj sprejeti še kaj ranjencev. Vsaka hiša je bila do podstrešja polna in primanjkovalo je tudi že živil, ker so prebivalci zbežali ter zapustili le gole stene. Oni, ki se jih lahko prevaža, naj se pošljejo v St. Coeur ali Lahaîne, za ostale naj se preskrbi stanovališče, kjerkoli mogoče . . .

„Potem bodo ostali tu,“ reče Tita. Vozem kakor avtomobilom je bilo nemogoče voziti proti vračajočim se vojem. Že prekoračenje ceste je bilo smrtno-nevarno.

Dalje prihodnjič.

glierjev na naše pozicije nasproti Velikem Triebu (obmejna višina vzhodno od Plöckna) so dospeli na posameznih mestih do lastnih črt. Juriš naših rezerv pa je zopet odbil sovražnika, kateremu je prizadejal težke izgube naš artiljerijski ogenj.

Na primorski fronti od Krnskega ozemlja do goriškega mostišča vlada v celoti mir, izvzemši artiljerijski ogenj manjše sovražne napadalne poskuse. Nasproti temu je izvršil sovražnik tekom včerajšnjega dne in današnje noči opetovane močne napade na proti zapadu eksponirani del naših pozicij. Na robu Kraške planote, zapadno od Polazza boj še ni dovršen. En sovražen ponočni napad iz Selca in trije iz Vermeljana so bili odbiti s težkimi italijanskimi izgubami.

Napadi italijanske infanterije so na Goriškem dne 1. avgusta prenehali. Proti našim pozicijam ob robu planote postrelja sovražna artiljerija slej ko prej velike množine municije.

V koroškem obmejnem ozemlju je prišlo do več bojev. Trije italijanski bataljoni so napadli po močni artiljerijski pripravi pozicijo naših čet na Malem Palu. Sovražniku se je posrečilo vdreti v eksponiran strelski jarek, toda po trdem boju smo ga z največjimi izgubami zopet popolnoma odbili. Ravnotako smo odbili sunek italijanskih čet pri prelazu Lodinut (severno od Panlaro), katere smo napadli iz najbližje distance z ognjem in ročnimi granatami. Na obmejnem slemenu južno od Naborjeta je zapustil nek naš eksponirani oddelek opazovalno pozicijo, pred premočnimi sovražnimi silami.

Na Tirolskem je italijanska artiljerija brezuspešno obstreljevala planoto Folgarija-Lavarone. Napad slabejših sovražnih sil v ozemlju Monte Christallo smo krvavo zavrnili.

Naši mornarji so razbili italijanom brezžično postajo pri Pelagružu.

Italijani so pred kratkim na otoku Pelagružu, ki ga mi nismo vojaško zasedli, napravili brezžično postajo. Dne 28. julija je skupina naših torpedovk s streli iz topov porušila postajno poslopje in podrla jambor. V zvezi s tem, in da se spozna kako je zaseden otok, so torpedovke izkrcale mal oddelek vojaštva za ostro rekognosciranje. Vzlic ljutemu odporu je oddelek čez sovražni strelski jarek prodrl do močno betoniranih obrambnih naprav Italijanov in jim s podporo artiljerijskega ognja naših ladij prizadejal znatne izgube. Med drugimi sta padla zapovednik italijanske posadke in še neki drugi oficir. Po uspešnem rekognosciranju se je naš oddelek vzlic presili sovražnika vrnil na ladje, ne da bi imel znatnih izgub. Sovražni podmorski čolni so zaman lancirali več torpedov na naše enote.

Obstreljevanje Malborgeta.

Na trdnjavo Malborget je oddala težka italijanska artiljerija več nego 3000 strelov 21 cm kalibra do sedaj. Štiristo ton železa je padlo okoli trdnjave in v trdnjavo, ki pa navzlic temu nima nobenih večjih poškodb.

Posrečen napad na italijansko taborišče.

Listi poročajo o posrečenem napadu na italijansko vojaško taborišče pri Moši po avstrijskem oklopnem vlaku. Oklopnemu vlaku se je bilo posrečilo, v temni noči priti do Moše, ki je v bližini Krmina. Ko je vlak zagledal italijansko taborišče, je grmelo iz strojnih pušk in vseh vozov vlaka. Obenem so bile vržene na taborišče vžigalne bombe, kar naenkrat je gorelo celo taborišče. Bežeči Italijani so se obnašali v zmešnjavi kot zbesneli. Kar po vrsti so jih pobile na tla strojne puške. Oklopni vlak se je vrnil v Gorico nepoškodovan.

Novi italijanski neuspehi.

Ob tirolski fronti smo napadli v dolini Ledrô, zapadno od Bezzecco, sovražni oddelek, ter ga vrgli z velikimi izgubami nazaj. V Judikariji so pregnale naše patrulje dve italijanski opazovalni straži, ki sta se vgnezdili na višinah severozapadno od Condina.

Na Primorskem vlada v severnih odsekih večinoma mir. Ob planoti traja topovski boj. Močne italijanske napade proti našim pozicijam vzhodno od Polazza, smo popolnoma odbili s protinapadom, pri katerem je šla naša pehota do preko svojih prvotnih pozicij.

Velike italijanske izgube pri Polazzu.

Na Primorskem je vladal, dne 3. t. m. od Krna do goriškega mostišča skoraj popolen mir. Ob robu planote pri Polazzu so napadle nove močne italijanske sile. Petkrat je jurišal sovražnik na našo infanterijo, ki se je junaško držala vzhodno od tega kraja in na Monte dei sei Busi. Trdovratni branitelji so sovražnika vsakokrat po težkih bojih odbili. Italijani so imeli težke izgube. Nadaljne oddelke, ki so se zbrali k zopetnemu napadu, je naša artiljerija presenetljivo napadla in razpršila. Med temi boji se je nahajal ostali odsek planote v močnem sovražnem topovskem ognju.

Ob koroški meji je poskušal sovražnik pod okriljem goste megle jurišati Zellenkogel vzhodno od Plöckena. Njegovo podjetje se je popolnoma ponesrečilo. Na tej fronti ni sicer nič novega.

V ozemlju Monte Cristalla je zadela ena naših oficirskih patrulj na neki okrog 60 mož broječi sovražni oddelek. Sovražnik je izgubil v kratki praski 29 mož.

General infanterije Svetozar pl. Boroević svojim četam.

Zapovedništvo 5. armade je izdalo naslednje armadno povelje; „Vojaki! Njegovo Veličanstvo cesar in apostolski kralj so Mi izvolili poslati naslednje najvišje lastnoročno pismo: „Ljubi general infanterije pl. Boroević! Pod Vašim vodstvom, ki se je že mnogokrat izkazalo, se je peta armada junaško borila in dosegla najlepše uspehe. Spominjajoč se Vaših zaslug z najtoplejšo hvaležnostjo, Vam izrekam svojo pohvalno priznanje. — Dunaj, 29. julija 1915. — **Franc Jožef** l. r.“ — Vojaki 5. armade! To najvišje priznanje Vašega voditelja velja v prvi vrsti Vam; velja Vaši zvestobi, Vaši brezprimerni hrabrosti, velja Vašemu skalnotrdnemu sklepu, da brez povelja ne popustite ni pedi domače zemlje. Vaši otroci in otroci Vaših otrok bodo s ponosom pripovedovali, da ste Vi bili bitke ob Soči. Vojaki 5. armade! Vaš voditelj je ponosen na Vas!“ — **Boroević** general infanterije, l. r.

Odbiti italijanski napadi pri Zdravščini, Polazzu in Monte dei sei Busi.

Na Goriškem je bilo v noči na 3. avgust na robu planote zopet odbitih več posameznih italijanskih napadov, tako južno od Zdravščine in vzhodno od Polazza, kjer je sovražna infanterija dvakrat z bajonetom napadla, ali je bila obakrat odbita pod težkimi izgubami. Popoldne, dne 3. avgusta so poskusili Italijani v dežju in megli po silni artiljerijski pripravi zopetni sunek na naše pozicije na Monte dei sei Busi. Tudi ta napad je bil odbit.

V koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju je prišlo v nekaterih odsekih do živahnejših artiljerijskih bojev.

Proti Zellenkopfu postavljena italijanska infanterija se je umaknila na zapadnem obronku višine, ker jo je obstreljavala njena lastna artiljerija. Napad dveh sovražnih kompanij na obmejno višino južno od Schluderbacha in močnejši napad na Col di Lana (Puchenstein) sta bila odbita.

Boj za Doberdobsko planoto.

Kratek odmor po drugi bitki ob Soči je pri kraju. Italijanska armada je začela zopet silovito napadati Doberdobsko planoto, katere posest se jej zdi važna za zavzetje goriškega mostišča. Vzhodno od Polazza so se pričeli napadi, ki pa so bili vsi krvavo odbiti, zlasti naša artiljerija je prizadejala sovražniku velike izgube. Italijanski topovi obstreljujejo rob planote.

„Zanjke“ okoli Gorice.

Italijansko časopisje razlaga, da je potrebno počasno bližanje do Gorice, katere skorajšnje zavzetje je bilo že naznanjeno, raditega, ker se morajo izvršiti uspešnejše artiljerijske priprave in pa, da se izognejo zanjk. „Secolo“ piše, da današnji napadi sovražnika nameravajo spraviti Italijane v nevarne zanjke.

Avstrijsko-srbska vojna.

Skupna demarša četverozveze v Belgradu.

Iz Sofije poročajo: Dosedanji napori ententne diplomacije, pridobiti Srbijo za takojšnje teritorijalne kompenzacije v prilog Bolgariji, so bili brezuspešni. Zato bo izvršila prihodnjič četverozveza skupno demaršo.

Izjave v srbski skupščini.

Dunajski listi poročajo iz Bukarešte: V srbski skupščini je razpravljal Pašić o postopanju četverozveze proti Srbiji, ter omenil, da so morali Srbi opustiti Drač na zahtevo Rusije. Opozicija je ostro napadla Pašića in Rusijo. Z ogorčenjem je skupščina tudi odklonila zahtevo, da naj Srbija odstopi makedonsko ozemlje Bolgariji. Opozicijonalni voditelji zahtevajo odstop Pašića, katerega politika, da je pripeljala Srbijo na rob propada.

Dnevno povelje srbskega prestolonaslednika.

„Frankfurter Ztg.“ poroča iz Niša: Srbski prestolonaslednik je izdal dnevno povelje, v katerem pravi med drugim: Naša vojaška naloga še ni končana in meča še ne moremo vtakniti v nožnico. Dolžni smo izvrševati svojo nalogo do konca, kakor tudi svojo nalogo kot zavezniki ruskega naroda.

Novo angleško posojilo Srbiji.

Kakor javlja „Kölnische Ztg.“, je obljubila Anglija srbski vladi novo podporo 200 milijonov frankov za slučaj, da prične srbska armada zopet z ofenzivo v Bosni in na Ogrskem.

Možnost miru s Srbijo.

Grof Jul. Adrassy je napisal v nedeljski „N. fr. Presse“ članek o odnošajih naše monarhije napram Balkanu. Grof Adrassy pravi, da bo treba rividirati našo albansko politiko. Albanci so se izkazali kot jako nezanesljiv element, kateremu manjka tudi narodne zavednosti. Prvi naš interes je, da ne pripade Albanija Italiji, drugi, da se ne združi s kako nam neprijateljsko balkansko državo in tretji, da obdrže Albanci svoje narodne naselbine, da se ne pretopijo v Slovane. Najbolje bi bilo, da pride Albanija pod Grško, ki bi se za to ceno priključila centralnima državama. S stališča naših interesentov pa ne smemo popolnoma izključiti možnost, da dobi Albanijo Srbija in sicer v odmeno za makedonsko ozemlje, katero bi moralo odstopiti Bolgariji in pod pogojem, da respektira albansko narodnost. Ako bi Srbija izpremenila smer svoje politike ter s svojim držanjem dokazala, da se hoče odreči velikosrbskim aspiracijam in iskati politično zaslombo pri nas mesto v Petrogradu, potem bi govorilo za zgoraj omenjeno rešitev mnogo argumentov.

Ako bi te kombinacije ne bile mogoče, potem moramo misliti na to, da vzamemo severno Albanijo pod lastno okrilje, v srednji Albaniji pa ustanovimo muslimansko knježevino.

Pohod na Rusko.

Naš 17. armadni zbor je prebil rusko fronto pri Chmielu.

Dne 29. m. m. sta se po večdnevnem premoru med Vislo in Bugom zaveznika zopet na celi fronti lotila napada. Zapadno od Wjeprza do blizu Chmiela je bila sovražna fronta v razdalji 25 km razbita. Avstro-ogrski 17. kor je zavzel po petkratnem naskoku severno Chmiela ruske pozicije. Nemške čete so zvečer zavojevale linijo Piaski—Biskupice in železnico na vzhodu od tod. Tudi pri Kovalu Belzycah severovzhodno Krasnostava in Wojslava sta zaveznika vdrla v sovražne linije. Rusi so začeli umik na celi fronti in so požgali vse naselbine in celo žito na poljih. Naše zasledovanje je v teku. Severozapadno Ivangoroda je bil dne 28. julija zjutraj na obeh straneh izliva Radomke na več krajih med hudimi boji izsiljen prehod čez Vislo. Nemški in avstrijski pijonirji so v najtežjih razmerah dobili priliko, pokazati zopet odlično sposobnost in požrtvovalen dolžnosti čut. Na zgornjem Bugu so branilci mostnega pročelja pri Sokalu na napad večjih sil umaknili svojo jugovzhodno fronto za nekaj sto metrov in tam odbili dalnje sovražne napade.

Čete armade generalobersta von Woyrscha so dne 28. julija zarana izsilile prehod čez Vislo na več krajih med izlivom Pilice in Kozienicami. Na vzhodnem bregu se vršijo boji. Dosedaj smo vjeli 800 Rusov ter ugrabili 5 strojnih pušk. Zavezniške armade generala feldmaršala Mackensena so pričele zopet z ofenzivo. Zapadno od Wjeprza so predrle nemške čete rusko pozicijo. Dospele so do črte Piaski—Biskupice ter do železnice vzhodno od tam. Vjele so mnogo tisoč sovražnikov ter vplenile tri topove. Ta uspeh ter navali avstro-ogrskih in nemških čet tik vzhodno od Visle, pruskih gardnih čet pri Krupah ter drugih nemških čet v okolici Wojslawic, so omajali rusko fronto med Vislo in Bugom. Rusi so opustili svoje pozicije na celi črti.

Naše zmagovite čete so zasedle Lublin.

Dne 30. julija 1915 je naša kavalerija kmalu po dvanajstih opoldne vkorakala v Lublin.

Naše čete zasledujejo sovražnika preko Lublina.

Pri zavezniških bojnih silah, ki se nahajajo pod avstro-ogrskim vrhovnim poveljstvom, je bilo v juliju vjetih 527 ruskih častnikov in 126.311 mož ter vplenjenih 60 topov in 202 strojni puški.

Dne 30. m. m. je armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda zasedla Lublin. Njeno levo krilo je pri zasledovanju prekoračilo Bystro.

Nemške čete prodirajo ob Wjeprzu navzdol ter se bližajo od jugozapada mestu Holm. Sovražnik se poskuša na raznih točkah v pripravljenih pozicijah znova upirati. Povsodi ga napadamo.

Naše čete, ki so severno od Ivangoroda prodrle preko Visle, so odbile silne sovražne protinapade. Pri protisunku smo zavzeli vrhove pri Podzaniczih in vjeli nad 1000 Rusov.

Na jugo-vzhodnem bojišču je prišlo v juliju v roke nemških čet: 323 častnikov, 75.719 mož, 10 topov in 126 strojnih pušk.

Pred Ivangorodom se iztrgali sedmograški polki Rusom 8 oporišč.

Pri Domaszewu, nasproti izlivu Radomke, so izvojevali naši zavezniki nove uspehe.

Zapadno od Ivangoroda so naši sedmograški polki z bajonetom iztrgali sovražniku 8 etažam podobno zgrajenih, betoniranih oporišč. Štiri teh utrdb so bile osvojene samo od pešpolka št. 50, ki sestoja večinoma iz Romunov. Polukrog okoli Ivangoroda se je znatno zožil Vjeli smo 15 častnikov in čez 2300 mož ter vplenili 29 topov, med njimi 21 težkih, nadalje 11 strojnih pušk, velik park orodja ter mnogo municije in vojnega materijala. Naše priznane sedmograške čete smejo prišteti ta dan k najlepšim svoje častne zgodovine.

Neposredno vzhodno od Visle je vzela ena naših divizij v naskoku železniško postajo Nova Aleksandrija ter nekatere najbližje se nahajajoče pozicije. Pri Kurowu so vdrle nemške čete, ki so vzele včeraj dve sovražni črti, v tretjo. Dalje proti vzhodu do Wjeprza sovražnik svoje pozicije še drži. Med Wjeprzom in Bugom se zasledovanje nadaljuje.

Naše čete, ki so šle med Sokalom in Krylowom čez Bug, prodirajo v smeri Wladimir—Volinsky. V vzhodnji Galiciji je položaj neizpremenjen.

Naše čete so se približale Ivangorodu.

Boj med Vislo in Bugom se je nadaljeval tudi z nezmanjšano ljutostjo ter prinesel zopet uspehe. Na celi fronti ogrožen, pri Lenszni in severnozapadno od Holma znova predrt, se je sovražnik danes zjutraj zarana zopet povsodi umaknil proti severu iz črt, ki jih je bil včeraj trdovratno branil. Naše čete ga zasledujejo.

Lenczna zavzeta.

Rusi, ki so se bili vgnezdili zapadno od Ivangoroda, so umaknili pod vtisom naše dne 1. avgusta izvojevane zmage svoje vrste povečini proti trdnjavskem pasu. Severnozapadno od Ivangoroda so prekoračili Nemci širok pred Vislo se nahajajoči gozdni pas po uspešnih bojih.

Uspehi armade generala Woyrscha.

Generaloberst von Woyrsch je s svojimi nemškimi četami razširil mostno pozicijo na vzhodnjem bregu Visle.

Mitava v nemških rokah.

Nemške čete so zavzele dne 1. avgusta po boju Mitavo. Mesto je v splošnem nepoškodovano.

V Kurlandiji.

Pri bojih okolici Mitave smo vjeli 500 Rusov.

Vzhodno od Poniewicza se je sovražnik deloma vržen iz več pozicij, nehal upirati ter se je umaknil v vzhodnji smeri. Naše čete so prekoračile cesto Hopolnicki—Subocz. — Število vjetnikov je 4250 mož; vplenjeni sta 2 strojni puški.

V smeri na Lomžo smo pridobili med uspešnimi boji na prostoru. Okrog 3000 Rusov je bilo vjetih.

V ostalem so se vršili ob narewski fronti in pred Varšavo manjši, za nas uspešni boji.

Naši na vzhodu zbrani zrakoplovi so izvršili uspešne napade na varšavske železnice.

Silni boji med Visto in Bugom. — Rusi se umikajo naprej, požigajoč za seboj vasi in polja.

Pri nemških delih armade generalobersta von Woyrscha, ki so prodrli čez Vislo, se napad nadaljuje.

Avstro-ogrske čete te armade so v posesti zapadnega dela trdnjave Ivangorod do Visle.

Zasledujoč umikajočega se sovražnika, so dospele naše čete do okolice Kupiški (vzhodno od Poniewiesza). Severno od Lomže smo potisnili Ruse v eksponirano obrambno pozicijo trdnjave nazaj. Vzhodno- in zapadnopruski polki so osvojili med najljutejšim odporom še s poljskimi utrdbami zasedene prehode čez Narew pri Ostrolenki. Vjeli so več tisoč Rusov, ter vplenili 17 strojnih pušk. Tudi tu je pričelo zasledovanje.

Pred Varšavo smo vrgli Ruse iz pozicije pri Blonjah v zunanje utrdbene črte. Armada princa Leopolda Bavarskega napada trdnjavo.

Varšava in Ivangorod osvojena.

Naše zmagovite čete so zasedle Ivangorod.

Dolga vrsta uspehov, ki so jih priborili zavezniki od bitke v maju pri Dunajcu v Galiciji, v južni in severni Poljski in v zapadnih provincah, je bila kronana z zavzetjem Ivangoroda in Varšave. Včeraj so zasedle naše čete Ivangorod, danes so vkorakale nemške čete princa Leopolda Bavarskega v glavno mesto Rusko Poljske.

Med Vislo in Bugom prodirajo zavezniki med zasledujočimi boji proti severu. Avstro-ogrska kavalerija je dosegla Usztilug, nemške Vladimir-Volinskij. Drugače je ostal položaj neizpremenjen.

Armada princa Leopolda bavarskega je predrla zunanjo in notranjo varšavsko utrjeno črto ter zasedla mesto.

V Kurlandu in Samogitiji je odbila naša kavalerija rusko pri Genaize, dalje pri Irski in Onikšty. Pri tem in pri bojih vzhodno od Poniewiecza smo vjeli 225 Rusov, med njimi 2 oficirja.

Armadi generala pl. Scholza in pl. Galwitza ste vstrajali v hudih bojih v daljnem prodiranju proti cesti Lomža—Ostrow—Wiskow. Hrabri in obupni protisunki Rusov na obeh straneh ceste Ostrow—Rozan so se končali brezuspešno. Ujeli smo 22 oficirjev in 4840 mož, vplenili 17 strojnih pušk.

Armada bavarskega princa Leopolda je predrla in vzela dne 4. in 5. avgusta zunanjo in notranjo linijo varšavskih fortov, v kateri so se še ruska poslednja kritja trdovratno branila. Naše čete so zasedle mesto dne 5. avgusta dopoldne.

Rusija vpoklicuje pod orožje odpuščene in na dopustu se nahajajoče vojake.

Poveljnik jugozahodne bojne črte je vpoklical v tamošnjo službo vse od 1. julija nadalje na dopustu se nahajajoče ali odpuščene častnike, vojake in zdravnike.

Zasedanje ruske dume.

Izjave ministrskega predsednika Goremykina, zunanjega ministra Sazonova in vojnega ministra Polimova.

Po ogovoru predsednika Rodzanka je povzel besedo ministrski predsednik Goremykin, ki je rekel: Ker zahteva vojna velikanske žrtve, vlada je pa odločena, jih vse doprinesti, zato je sklicala dumo, da ji pojasni pravi položaj in se z njo posvetuje o sredstvih za premaganje sovražnika. Vojna je pokazala, da nismo bili dosti pripravljeni. Treba je razviti vse moči. Vlada vam predloži samo zakone, ki se nanašajo na vojno. Zdaj ni čas za programatične govore o izboljšanju notranjih razmer na Ruskem. Omeniti pa hočem poljsko vprašanje. V polnem obsegu se more rešiti šele po vojni, a važno je v teh dnevih, da ve poljski narod, da je njegova bodoča organizacija končno in nepreklicno odločena že od začetka vojne, kakor je bilo povedano v oklicu najvišjega zapovednika armade. Poljski narod, viteški in plemenit, zvest in pogumen, zasluži brezpogojno spoštovanje. Danes mi je naročil car, naj vam sporočim, da je ukazal ministrskemu svetu, izdelati zakone, ki zagotove poljskemu narodu pravico, razviti na podlagi avtonomije svoje narodno, socijalno in gospodarsko življenje pod žezlom ruskega carja. S Poljaki vred so tudi druge narodnosti velike Rusije posvedočile svojo zvestobo domovini, zato mora biti naša politika prešinjena načel nepristranosti in dobrohotnosti napram vsem zvestim ruskim državljanom, ne glede na narodnost, na vero, ali na jezik. Združimo se na skupni napor, na kateri nas kliče vladar. Vlada je trdno prepričana, da bo zmaga prej ali pozneje naša. Tega mnenja je vsa Rusija. Bodite edini v edinem programu zmage.

Vojni minister Polimov je rekel, da je Rusija sedaj v vojni z državami, ki jih je pred sto leti osvobodila iz rok Napoleonovih. S spretnimi in trdovratno izvedenimi pripravami, je Nemčija dosegla uspehe, ki jo postavljajo v vojaškem oziru nad druge države, zlasti če porablja svoje bogate tehnične pomočke in pozablja pri tem na vojne tradicije, ki jih je doslej ustvaril zakon o vojaški časti civiliziranih narodov. V sedanjem trenotku je sovražnik proti nam zbral posebno velike sile, ki korak za korakom prodirajo v varšavski vojaški okraj, čigar strategične mejne linije so bile vedno slaba stran naše zapadne meje. Pod takimi razmerami bomo morda prepustili sovražniku en del tega okoliša in se umaknili v pozicije, v katerih se bo naša armada lahko pripravila za obnovitev ofenzive. To je konec, ki je l. 1812. kronal postopanje. Morda bomo danes Varšavo prepustili sovražniku, kakor smo svoj čas zapustili Moskvo, da si zagotovimo končno zmago. To čustvo prevladuje po vsi Rusiji ravnotako, kakor ljubezen do naše armade in spoštovanje do nje, ki se ji imamo zahvaliti za triumfalen pohod v Lvov in za zmage v Galicije in pri Prasznyszu, kjer smo zavojevali brezprimerne trofeje. — Vojni minister je potem toplo govoril o zveznih armadah in omenil junaško armado Belgijcev in sijajno bitko ob Marni, kjer so bratsko drugi poleg drugih bojujoči se Francozi in Angleži nemške armade prisilile, da so se umaknile. Spominjal se je bojev pri Ypernu in Arrasu, kjer je višje poveljstvo dokazalo neposnemne zmožnosti. Popisal je japonske, srbske in črnogorske zmage, ter opozoril na pametno prodiranje italijanske armade, ki mora premagovati neverjetne težave. Minister je izjavil, da izpolnjuje ruska armada svojo dolžnost, da pa bo zmagala, se mora zavedati, da stoji za njo vsa država. Minister je omenil vojaške predloge, ki pridejo pred dumo, zlasti vpoklic letnika 1915 in raznih kategorij rezerv. Pokazalo se je, da vojna ni omajala ruskega gospodarstva, zakaj vsled dobre žetve je živil v izobilju in lahko država vojno še leta nadaljuje. Vojni minister je potem razpravljal o nemških tehniških pomočkih in poudarjal potrebo, da je treba posnemati Francijo in Anglijo, ki so dosegle glede preskrbe z municijo velikanski napredek. Minister je končal z besedami: Videli ste, kakšen je sovražnik, s katerim se borimo; premagan mora biti za vsako ceno, sicer pride Evropa pod tevtovski jarem.

Minister zunanjih del Sazonov je najprej opozarjal na govore, ki jih je že imel v dumi in iz katerih izhaja, da niso ne Rusija, ne njeni zavezniki krivi sedanje vojne. Sazonov je nato poudarjal, da je Rusija slej kakor prej tesno združena s svojimi zavezniki in da so moči vsakega posameznika najbolje izkoriščane, da se doseže skupni cilj. Pozdravil je ob odobravanju dume novega zaveznika, Italijo, čije narod se dolgo zavzema za osvobojenje svojih rojakov iz tujega jarma. Imeni Trst in Trident so že davno bojni klic naslednikov tistih, ki so se borili za prerojenje Italije. Ministrstvo Salandra je v teku prvih petih mesecev skrbno pripravilo vstop v akcijo in ko je prišla ura, se je pridružilo Rusiji, Franciji in Angliji. Če bi bile še druge države posnemale vzgled Italije, bi bilo to pomagalo do hitrega konca vojne in krvoprelitja in bi bila bližja ura, ko se bodo vojskujoči se narodi zopet posvetili mirnemu delu. Upati je, da bodo tisti nevtralci, ki svoje narodne propagande ne morejo na drug način rešiti, to priliko porabili. Glede Švedske je Sazonov izrazil željo, ohraniti dobro sosedstvo, in priznal pravičnost, s katero Švedska varuje svojo nevtralnost. Strašna vojna sredstva, ki jih porablja Nemčija, ki se ne ustraši masnih zastrupljenj naših vojakov, niti uničini mirnih žena in otrok, mora tudi med nevtralci obuditi opravičeno ogorčenje. Strašno potopljenje „Lusitanije“ je neizbrisen madež na imenu Nemčije in je že jasno, da je splošno mnenje Amerike zaraditega ogorčeno. Brezprimerna hrabrost pri Galipoliju vojskujočih se armad vzbuja naše občudovanje in hrepenimo po trenotku, ko bo ustvarjena neposredna zveza med zavezniki in nami. Nato je minister dolžil Turčijo, da je videla bižajočo se nevihto in na nezaslišan način preganja armensko in grško prebivalstvo.

Ne dvomim, da se bodo nahajale v drugih deželah dosedaj še nevtralne države v popolnem soglasju z željami svojih narodov, kadar se odločijo, kreniti na pot, katero jim kažejo njihovi življenski interesi in cela njihova preteklost. Pri tej priložnosti moram opozarjati na pritisk avstrijskih in nemških agentov na Romunijo. Toda romunska vlada se skušnjavam trdno upira. Z Romunijo nas vežejo tudi nadalje prijateljski stiki, katere udejstvovati in razvijati se trudimo na obeh straneh.

Minister se spominja z občudovanjem hrabre srbske armade, ki je pripravljena, se združiti s svojimi zavezniki, ki pa bo, kakor upa, imela tudi pogum za druge, vsled izrednih sedanjih dogodkov potrebne žrtve. Minister naznanja, da se bo Črna gora glede skadrskega vprašanja podvrgla sodbi zaveznikov, razpravlja o perzijskem vprašanju ter pravi, da bo prišlo med Rusijo in Japonsko skoro še do tesnejše zveze. Sazonov obvešča nadalje dumo, da sta se Rusija in Kitajska sporazumeli v vprašanju zunanje Mongolije, ki bo avtonomna v vseh notranjih zadevah. Sazonov zaključuje: Končna zmaga je odvisna od naše trdnosti in vztrajnosti. Izjavljam, da vlada v soglasju z javnim mnenjem, ne namerava skleniti miru, dokler ni sovražnik popolnoma uničen. Tudi naši zavezniki so prožeti iste odločnosti. Historični potek dogodkov nam je vsilil razrešitev problemov, kateri so se nam zdeli julija 1914 le sanje. Pred celo Rusijo smo dolžni, jih razrešiti. Vztrajati moramo, dokler ne zmagamo in dotlej moramo ohraniti trdno vero v zmago naše pravične stvari. (Dolgotrajna pohvala).

Mornariški minister hvali brodovje, ki je navzlic dejstvu, da je tako v Vzhodnjem kakor v Črnem morju šlabejše, kakor sovražno, izvojevalo lepe uspehe. Delavstvo, ki izdeluje municijo, se je v patrijotičnem navdušenju uprlo stavki, ki so jo hoteli od zunaj vanj zanesti. Vse delavnice za tovarne so v polnem obratu. Zato nam je bilo mogoče pomnožiti brodovje v Vzhodnjem morju, kakor tudi v Črnem morju koncem preteklega leta za več bojnih enot.

Finančni minister Bark pravi, da je gospodarsko stanje Rusije dobro preneslo velikanske stroške vojne in tudi izpadek, povzročen po alkoholni prepovedi. Od prodaje alkohola je imela država dosedaj na leto nad 1 milijardo dohodkov. Prepoved pa je tako blagodejna, da je bo treba vzdržati tudi po vojni. Do konca leta 1915. bodo ruski vojni stroški narasli na 7242 milijonov rubljev. Bark naznanja novo posojilo, ki bo brezdvomno imelo uspeh, kajti narodni prihranki so se preteklo leto pomnožili za 1800 milijonov rubljev.

Nemško-francosko-angleška vojna.

Živahni boji na francoski fronti.

Jurišali smo hiše na zapadnem robu kraja Hooge vzhodno od Ypresa, ki so bile pri našem napadu dne 3. junija ostale še v angleški posesti, ter neko oporišče južno od ceste v Ypres. Popoldne in ponoči smo odbili sovražne protinapade. Vplenili smo 4 strojne puške, 5 metalcev min, ter vjeli nekaj Angležev. Število mrtvecev, ki smo

jih našli v sovražnikovih jarkih, dokazuje njegove velike krvave izgube. Francozi so nas pri Souchezu zopet brezuspešno z ročnimi granatami napadli. Ljuti boji na Lingekopfu in Barrenkopfu v Vogezih so ponehali. Francozi imajo del naše pozicije na Lingekopfu še zasedene. Schratzmaeule in Barrenkopf, ki smo ju prehodno izgubili, sta zopet v naši posesti. Da se maščujemo za večkratne francoske bombne napade na Chauny, Vergnier in druge kraje za našo fronto ob Aisni, smo obstreljevali kolodvor v Compiegne. Na napade francoskih letalskih krdel, ki so včeraj obmetavala Pfalzburg, Zabern severno od Hagenaua, in Freiburg z bombami, je odgovorilo popoldan naše krdelo z bombardiranjem avijatičnega pristanišča in tovarn v Luneville, kolodvorskih naprav v St. Dieu in avijatskega pristanišča pri Nancy. Škoda, ki so jo povzročili sovražni letalci, je malenkostna. Eno francosko letalo so naši obrambeni topovi pri Freiburgu sestrelili.

Pri Perthesu v Champagne so od obeh strani razstreljevali mine; pri tem smo uničili pobočni jarek severozapadno od imenovanega kraja. V Pretrskem gozdu se je razbil francoski napad na obeh straneh Croix des Carnes v ognju infanterije in artiljerije pred našimi ovirami. V Vogezih je napadel sovražnik včeraj popoldne znova črto Lingekopf-Barrenkopf. Bližinski boji za posest te pozicije še niso končani. Dva angleška letalca sta se morala ob obali spustiti na vodo, ter sta bila vjeta.

Bitka med nemškim in francoskim zračnim brodovjem nad Chateau Salinsom.

Angleški napad na našo novo pozicijo pri Hooge se je popolnoma ponesrečil. Ravno tako malo uspeha so imeli ponočni francoski sunki pri Souchezu.

V Argonah ljuti artiljerijski boji. Pozno zvečer so bile napadene naše pozicije na Reichsakkerkopfu v Vogezih. Sovražnik je bil odbit.

Delovanje v zraku je bilo tudi včeraj živahno. Na angleško letališče St. Pol pri Dunkerque smo vrgli 30 bomb. Neka sovražna letalska skupina je brezuspešno napadala nemško letališče pri Douyayu. Eden naših bojnih letalcev je zbil neko sovražno letalo. Vrgli smo danes zjutraj na francosko letališče pri Nancyju 103 bombe. — Opaziti je bilo na šotorih, da smo 18krat zadeli. Sovražna letala, ki so se bila dvignila v obrambo, napada niso mogla preprečiti. 6 nemških letalcev je nad Chateau Salinsom napadlo 15 francoskih letal. V tričetrturnem boju je bilo prisiljenih več sovražnih letal, da so se spustila na tla. Ko je posegla nadaljna sovražna letalska skupina v boj, so se naši letalci brez izgub umaknili. Severno od Saargemunda se je moralo spustiti neko francosko letalo na tla. Letalce smo vjeli. V bojih v Argonih od 20. junila do 20. julija smo vjeli 125 častnikov, 6610 mož in vplenili 52 strojnih pušk ter zelo številen drug materijal.

Sovražni letalci nad Freiburgom.

Dne 30. m. m. zjutraj ob 6. so pripluli trije sovražni letalci, ki so prišli iz jugo-zahoda nad Freiburg. Vrgli so sedem bomb, vsled česar je bila usmrčena ena civilna oseba, šest pa deloma teško ranjenih. Vojaška in druga škoda ni velika.

Napad in boji na zapadni fronti.

Angleška pozicija pri Hooge, ki smo jo osvojili dne 30. julija, je v nasprotju z uradnim angleškim poročilom je popolnoma v naših rokah.

V Champagne smo zasedli po uspešno izvršenih razstrelitvah robove vdrtin, zapadno od Perthesa in zapadno od Sonaina.

V Argonah smo vzeli severno zapadno od La Four de Paris nekaj sovražnih strelskih jarkov ter vjeli pri tem 60 sovražnikov. Pri bajonetnem naskoku, o katerem smo že poročali, smo vjeli skupno 4 častnike in 163 mož, ter ugrabili 2 strojni puški.

V Vogezih smo izgubili v prilog sovražniku v bojih ponoči od 1. na 2. avgust majhen del strelskega jarka ob Schratzmaennle med Lingekopfom in Barremkopfom.

Na Lingekopfu neki, dne 1. in 2. avgusta popolnoma razstreljeni jarek od nas ni bil več zaseden.

Neki, od viharja odtrgani francoski privezni balon, nam je prišel v roke severo-zapadno od Etaina.

Angleške izgube.

Kakor poroča „Daily Telegraph“, so znašale izgube angleške armade meseca maja 3800 častnikov in 26.346 mož, meseca junija 2193 častnikov in 62.710 mož. Mornarica je izgubila v obeh mesecih 81 častnikov in 1259 mož.

Joffre namerava odstopiti?

Neki francoski častnik, ki je v zvezi s tukajšnjim poslaništvom, je izjavil, da je Joffre trdno odločen, odstopiti, ker ne soglaša več z ofenzivo, ki so jo zapovedali politiki. Vojna se bo le tedaj srečno končala, če se bo hranilo z moštvom in z materijalom.

Turčija proti štirizvezi.

Boji v Kavkazu.

Turški opetovani napadi so ruske sile, ki so s podporo band poskušale našemu desnemu krilu skočiti v hrbet, da bi razširile bojno ozemlje, počasi proti vzhodu nazaj vrgli in jim prizadeli izgube. Dne 25. julija smo v bitki, ki se je razvila na višavah Grebodo, vrgli zadnje straže teh sovražnih sil dalje proti vzhodu ter vjeli več nego 300 Rusov, med njimi 7 oficirjev ter zavojevali en nepoškodovan top ter mnogo municije, eno municijsko shrambo, dva municijska voza ter mnogo orožja in municije. Bežeči sovražnik je prišel pomotoma v boj z lastnimi ojačenji, ki so njegovemu desnemu krilu prihitela na pomoč. Naša artilerija je v popolnem neredu bežečemu sovražniku prizadejala znatne izgube.

Nova akcija zaveznikov proti mali Aziji.

Iz Mytilen poročajo, da nameravajo zavezniki velik napad na maloazijsko obal nasproti Mytilenam, ker so izprevideli, da je popolnoma izključeno, da bi napredovali na Galipoliju.

„Petit Parisien“ poroča iz Rima: Misel, podpirati zaveznike pri operacijah v Dardanelah, dobiva vsak dan več pristašev v vojaških krogih Italije. Menijo, da Italija ne potrebuje vseh moči, da zmagovito konča vojno proti Avstro-Ogrski.

Kakor privatno poročajo, se vrši pri otokih Chios in Samos koncentracija torpednih čolnov in križark, kakor tudi zavezniških čet, ki štejejo 15 tisoč mož. Menijo, da jih nameravajo izkrcati pri Česme, zahodno od Smyrne ali Adalije.

Novi najvišji poveljnik zavezniških čet pri Dardanelah.

Francoski general Bruiard je imenovan za najvišjega poveljnika vseh čet entente pri Dardanelah. Pri svojem včerajšnjem odhodu iz Marseille, je izjavil Bruiard, da upa s skorajšnjim padcem Carigrada uvesti zmagoviti konec vojne.

* * *

Bolgarsko posojilo.

V juliju 1914 je najela Bolgarija pri konzorciju nemških in avstrijskih bank posojilo 120 milijonov frankov, ki so si pridržali tudi opcijo na dve nadaljni bolgarski posojili po 250 milijonov frankov. Sedaj je konzorcij optiral za prvo teh dveh novih posojil, ter si s tem zagotovil tudi emisijo tretjega bolgarskega posojila, razven tega pa tudi financiranje železnice od Mihajlova-Haskova do Portolaga, ter ureditev pristanišča v Portolago.

Te financijelne operacije kažejo, da je politično razmerje Bolgarije napram obema centralnima državama naravnost izvrstno.

* * *

Odgovor Združenih držav Avstro-Ogrski.

„Herald“ poroča iz Novega Jorka: Odgovor Združenih držav Avstro-Ogrski bo izročen začetkom prihodnjega tedna. Odgovor je končan in se nahaja v državnem tajništvu, da ga podpiše predsednik.

Politika Amerike.

Nemški listi pojasnjujejo, da stoji prezident Združenih držav odločno na strani Anglije in njenih zaveznic. S tem je v Ameriki pridobil mnogo pristašev tudi za svojo notranjo politiko, med prebivalstvom in med finančnimi krogi, ki porabljajo vojno za velike zaslužke. Južne dežele, Irci in Nemci so proti njemu, pa tudi zapadne dežele, kjer vedno računajo z japonsko nevarnostjo. Bivši zunanji minister Bryan je ravno zato odstopil in začel propagando za svoj mirovni program, da bi vladno stranko skupaj obdržal in preprečil razkol, kar povečava Wilsonovo moč. Wilsonova politika ima jasno smer. Po svoji najnovejši noti na Nemčijo, ne more več nazaj. Gre mu za to, da na vsak način doseže uspeh. Če Nemčija le količkaj odneha in se uda njegovim grožnjam, ima Wilson že uspeh, ki ga lahko izkoristi in ki bo njegovo moč znatno utrdil. Če pa se Nemčija ne uda, če ne odneha glede boja podmorskih čolnov, potem je izgubljen. Izvajati iz svoje note zadnje konsekvencije, to se pravi, Nemčiji napovedati vojno, tega sploh ne more, ker je odpor proti vojni tako močan, da na kongresu gotovo ne dobi večine za vojno. Če bi poskusil Wilson provzročiti vojno, bi nastala v Združenih državah notranja kriza. To ve Wilson prav dobro. Njegova nota ima samo namen, s pogumnim in izzivajočim nastopom izsiliti kak uspeh, da bi s tem svojo stranko ohranil na krmilu.

* * *

Izpraznitev Reimsa?

„Tribune de Genéve“ poroča iz Pariza: Pod vtiskom trajne artiljerijske ofenzive Nemcev proti Reimsu, je izdala francoska vlada povelje, naj se izprazne Reims.

* * *

Japonci na pomoč Rusom?

Pariški listi javljajo, da pripravlja Japonska polmilijonsko armado, ki bo odšla preko Vladivostoka na ruska bojišča.

Nabirajte perutninsko pičo za bodočo zimo!

Nihče ne more vedeti, kako dolgo bo trajala vojna, eno je gotovo, da moramo novo žito za ljudi hraniti, naj pride kar hoče. Izkušnje pretečenega leta naj so nam nauk, da moramo za zimo kolikor mogoče zgodaj poskrbeti. Od glavnih krmil za perutnino, t. j. od žita ne pričakujmo preveč, ker so pridelki letošnje žetve zaplenjeni, njih razdelitev bo urejena kakor zahteva človeška poraba. Priporoča se toraj zbirati nadomestna krmila, ki smo se jih naučili šele v vojnem času popolnoma izkoriščati in ki jih je še sedaj dovolj dobiti po nizkih cenah ali celo zastonj. Taka krmila so predvsem razna zelenjad, ki more posušena in zdrobljena (kot rezanica ali moka) in pozimi poparjena kolikor toliko nadomestiti otrobe in žitni zdrob. Taka zelena piča je seno, vse vrste detelje, zlasti domača detelja, bela detelja, rumena deteljica, lucerna (nemška detelja) esparjeta, seradela itd. Taka posušena zelenjad največ učinkuje s svojo veliko vsebino redilnih soli in dišečih snovi enako, kakor pri sveži zelenjadi, katere soli in snovi čistijo kri, jo ugodno sestavljajo in so za to izredno zdrava. Ta sušena krmila imajo v sebi toliko beljakovine in tolščobe kakor žito, izvzemši ovsa in turščice, so pa seveda veliko ceneja. To velja tudi od senenega droba. — Razen tega se dobi, če kje slučajno ni takih zelenih krmil, še marsikaterih drugih zelenih krmil, zastonj, in sicer razne dobro porabne plevelne rastline, ki povsod rastejo na potih, ob mejah, na grobljah, puščah itd. Te rastline je priprosto izruvati ali porezati, jih posušiti kakor seno, ter jih shraniti za zimo. Najbolje jih je kar zelene s kako slamoreznico razrezati, potem na zraku ali na solncu razgrniti in ob deževnem vremenu pod kako streho na zračnem prostoru hraniti in večkrat obračati. Seveda se lahko te plevelne rastline tudi najprvo posuše in potem šele pred porabo razrežejo ali zdrobijo.

V tem pogledu tvorijo izborno zimsko pičo za perutnino vse vrste kopriv, pirnica, regrat, kislica, ščavjok, travniška dresna, vrtna lebeda, kurja črevca, kamniščnica, naresk, žegnani koren, gosja trava, kisla deteljica, dišeča rutica, vrbnica, krebuljica, poljski kumin, mišji trn, kozja noga, pljučnik, brunelica, grenkuljica, trpotec, marjetica, rman, lapuh, raznovrstni osati, divji regrat, ramšelj, poljska goršica. Enako kakor te plevelne rastline so dobre krmske primesi, ki jih ni podcenjevati, posušeno in zdrobljeno listje, ki se nabira še zeleno od meseca avgusta najdalje do sredi meseca septembra od brez, bukev, češminja, ribeza, jagod, malin, šipka, belega trnja, jerebike. Kdor s paznim očesom okoli hodi, vidi veliko množino dragocene zelene krme, ki se navadno zametuje, ki se pa v vojnem času vsekako mora nabirati, kajti potem niso več upravičene pritožbe o pomanjkanju piče in o previsokih cenah krmil. Nadaljna krma, ki ima isto vrednost kakor žito, sta želod in divji kostanj, ki sta prav posebno vpoštevati, kjer jih je dobiti. Olušen želod in divji kostanj je več dni v vodi, ki se večkrat premenja, namakati, da se jima odvzame grenkoba, potem ju je dobro posušiti in pred porabo zdrobiti. Za eno kokoš popolnoma zadostuje namesto žita na dan 30 gramov tega zdroba. Končno je skrbno paziti na vse odpadke iz vrta in iz kuhinje in vse, kar se ne da takoj pokrmiti malim živalim, posušiti, kajti posušeni kuhinjski odpadki od zelenjadi (ravno tako kosti, ostanki mesa, kože, jajčne lupine itd.) so izborno krmilo, ki se posušeno in hranjeno v zračnih prostorih dolgo drži. Kdor torej pridno nabira pičo za perutnino more le sebi in splošnemu blagru koristiti in mu ne bo treba tožiti o pomanjkanju krme ter mu ne bo treba iz tega vzroka perutnino zaklati, kar se je, žal, vsled nevednosti lansko leto godilo.

DNEVNE VESTI.

Srebrna poroka v cesarski rodbini. Dne 31. julija sta praznovala nadvojvoda Franc Salvator in njegova soproga nadvojvodinja Marija Valerija svojo srebrno poroko.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. cesarja. Deželni odbor je sklenil, darovati v proslavo tega, letos še posebno pomembnega dne za darila vojakom na južni fronti potom vojnooskrbovalnega urada na Dunaju 4000 K, društvu Rdečega križa 2000 K, društvu Belega križa 1000 K, za spomenik na ljubljanskem pokopališču počivajočih junakov pa 10.000 K.

Pohvala kranjskim junakom. Deželni predsednik ekscelenca baron Schwarz je prejel sledeče pismo: „Vaša ekscelenca! Velespoštovani gospod deželni predsednik! Pred enim letom sem imel čast in srečo popeljati proti sovražniku slave bogati pešpolk vitez Milde štev. 17., ki se popolnjuje s hrabrimi sinovi vaši ekscelenci kot

deželnemu šefu poverjene lepe kronovine kranjske in pri lastnem opazovanju sem videl, s kako občudovanja vredno smelostjo in vztrajnostjo so se borili njegovi oficirji in njegovi vrli vojaki. Naj mi bo kot takratnemu zapovedniku danes, povodom obletnice mobilizacije, dovoljeno zagotoviti Vašo ekscelenco, da je vsa Avstrija, predvsem pa vojvodina Kranjska lahko ponosna na svoje sinove, ki so v smislu 240letne tradicije po sijajnih vzgledih svojih prednikov v dvanajstmesečnem bojevanju s hrabrim sovražnikom v podedovani zvestobi do cesarja in države doprinesli brezprimerna junaštva in pripomogli k sijajnim zmagam, ki so osvobodile našo domovino iz težkih težav. Čast spominu vseh vojakov, ki so za to vzvišeno nalogo padli na bojiščih! Sprejmi Vaša ekscelenca izraz najodličnejšega spoštovanja, s katerim beleži Vaši ekscelenci najudanejši Adolf baron Stillfried l. r., polkovnik. Jedrzejòv, dne 26. julija 1915." — Deželni glavar dr. Iv. Šusteršič je sprejel sledeče pismo: „Kot nekdanjega poveljnika junaškega kranjskega pehotnega polka, vitez Milde št. 17., me žene srce, da ob obletnici izvršene mobilizacije izrazim svoje odkritosrčno občudovanje številnih junaških činov hrabrih sinov prelepe vojvodine Kranjske v teh že leto dni trajajočih hudih in velikanskih bojih zoper enakovrstnega nasprotnika in čestitam deželi, katere sinovi so se, zvesti prestolu in domovini, v neomajljivi hrabrosti bojevali, krvaveli in sodelovali pri prekrasnih zmagah v čast in slavo naše armade, ki nikdar ne pozabi teh sinov. Da sem ob začetku vojne stal na čelu temu krasnemu, od nekdaj preizkušenemu polku in ga vodil proti sovražniku, to mi je najlepši, najnepozabljiveji spomin, in moje želje in molitve bodo spremljale polk do konca mojega življenja." Deželni odbor je vzel v seji dne 30. julija 1915 to pohvalo kranjskih junakov s patrijotičnim zadoščenjem na znanje in pooblastil deželnega glavarja, da polkovnika v imenu dežele Kranjske spoštljivo pozdravi in mu odkritosrčno častita k sijajnim uspehom polka, ki se je izvežbal in zadobil zmagovalno silo pod njegovim izvrstnim vodstvom in imel vrhutega srečo, da ga je peljal pred sovražnjka imenovani polkovnik. — Župan dr. Ivan Tavčar je sprejel od prejšnjega poveljnika našega domačega pešpolka št. 17. polkovnika Adolfa barona Stillfrieda, ki je sedaj c. in kr. okrajni poveljnik v Jedrzejòwu v nekdanji ruski Poljski, sledeče pismo: „Minilo je leto dni, odkar ste bili priča slovesne prisege, ki jo je položil v ljubljanskem dopolnilnem okraju mobilizirani pešpolk viteza pl. Mildeja št. 17. Naj mi bo dovoljeno danes — dasi žalibog ne stojim več na čelu tega slave bogatega polka, a sem vendar z vsem svojim čuvstvovanjem in s svojimi najbolj vročimi željami neprestano pri njem — da Vas, visoko spoštovani gospod župan, zagotovim, da si je in ostane vsak mož domačega polka v vsaki uri v mnogoštevilnih bitkah in spopadih neomajno svest ne le svoje prisege, nego da izvršuje po vzgledu svojih pogumnih, hrabrih častnikov junaštva ter vzglede požrtvovalnosti in vztrajnosti, ki so v zgodovini tega polka brez primere. Število junakov, ki so krvaveli in izdihnili na polju slave za dom in cesarja ter stotera odlikovanja častnikov in moštva za hrabro vedenje pred sovražnikom dokazujejo to. Če je danes po preteku leta zmaga na naši strani ter je sovražnik pregnan iz države, potem ima slavni domači ljubljanski polk št. 17. svoj pošteni delež pri rešitvi domovine!"

Zahvala nadvojvode Evgena deželnemu odboru. Izvršujoč sklep deželnega odbora je deželni glavar dr. Šusteršič izrekel brzojavno vrhovnemu poveljniku južnozapadne fronte Nj. c. in kr. Visokosti generaloberstu nadvojvodi Evgenu in junaški armadi najvdanejo zahvalo in občudovanje naše ožje domovine za zmagovito obrambo kranjske dežele zoper verolomnega sovražnika. Nato je došla deželnemu glavarju sledeča brzojavka: Za patriotični pojav, naklonjen meni in podložnim mi četam, izrekam, radostno ganjen, najtoplejšo zahvalo. — Nadvojvoda Evgen. — Izvršujoč isti sklep, se je podal deželni glavar dr. Šusteršič k poveljniku ob Soči se zmagoslavne armade, generalu infanterije Svetozar pl. Boroeviću, in mu ustmeno predložil izraz hvaležnosti in občudovanja naše ožje domovine.

Zahvala. Njegova ekscelenca gospod armadni poveljnik Svetozar pl. Boroević blagovolil je županu dr. I. Tavčarju nasloviti sledeče pismo: „Z bojnega polja, dne 28. julija 1915. Prebivalstvo ljubljansko je na Vaš poziv darovalo 7000 vreč za naše ob Soči vojskujoče se čete. Za ta novi dokaz patrijotskega mišljenja ter dejanskega sodelovanja ljubljanskega prebivalstva pri obrambi domovine dovoljujem si imenom svojih čet izreči najtoplejo zahvalo in prosim, da o tej zahvali blagovolite obvestiti vse darovalce."

Svetozarja Boroevića de Bojana, zapovednika južne armade in generala pehote je ljubljanski občinski svet v svoji seji z dne 5. t. m. imenoval častnim meščanom.

Povodom zasedenja Varšave in Ivangoroda po zavezniških četah si je naše mesto nadelo praznično lice. Raz javna in zasebna poslopja vihrajo cesarske in deželne zastave.

Grof Tisza na Dunaju. Ogrski ministrski predsednik se je mudil te dni na Dunaju, kjer ga je sprejel cesar v posebni avdijenci. Grof Tisza je konferiral v zunanjem ministrstvu in tudi z grofom Stürghkom in sicer kakor se poroča, predvsem o gospodarskih vprašanjih.

Skupni ministrski svet se je vršil v ponedeljek popoldne pod predsedstvom zunanjega ministra barona Buriana. Grof Tisza je nato odpotoval zopet v Budimpešto.

Baron Conrad pri cesarju. Cesar je sprejel načelnika generalnega štaba, barona Conrada pl Hötzendorfa v posebni avdijenci. — Baron Conrad se je vladarju zahvalil za kondolenco povodom smrti svoje matere.

Izročitev maršalske palice vrhovnemu poveljniku nadvojvodi Frideriku. Kakor znano, je podelil cesar Viljem našemu vrhovnemu poveljniku nadvojvodi Frideriku povodom zavzetja mesta Lvov čast pruskega generala-feldmaršala. V torek je prispel nemški cesar v avstrijski glavni stan, da nadvojvodi Frideriku osebno izroči umetniško izdelano maršalsko palico. Izročitev se je izvršila s posebno slovesnostjo, kateri je sledil skupni obed. Nemški cesar je pri obedu napil slavnim činom avstrijskih čet, katerim zapoveduje nadvojvoda Friderik ter se je spominjal v prisrčnih besedah svojega častitljivega prijatelja cesarja Franca Jožefa. Feldmaršal nadvojvoda Friderik je slavil nemške armade, s katerimi skupno bodo izvojevale avstrijske vojske končno časten mir.

Imenovanje. Rezervni kadet Ferko Polak je imenovan c. kr. rez. praporščakom pri 27. domobr. polku.

Odlikovanje. Red železne krone je podelil cesar nedavno na severnem bojišču padlemu majorju Hugonu Mallyju.

Poročil se je dne 5. t. m. v Žrelcu pri Celovcu c. in kr. rezervni nadporočnik, tovarnar g. Makso Fock iz Kranja, z gdčno. Malči Pravstovo iz Kranja. Iskrene čestitke!

Oprostitev od črnovojniške službe. V splošnem interesu se opozarja, da se bodo prošnje za oprostitev od črnovojne službe le tedaj rešile od pristojnih vojaških oblastev, ako se vložijo potom okrajnega glavarstva.

Potrdila za potovanje. V zadnjem času so se pripetili slučaji, da so vojaški ali civilni varnostni organi od civilnih oseb iz gotovega vzroka zahtevali izkazila, katerega pa dotične osebe niso imele. Naravno je, da so tako dotične osebe prišle v neprilike, vojaški ali civilni varnostni organi pa so imeli nepotrebno delo. Kakor že v mirovnem času varnostni organi od vsacega lahko zahtevajo izkazila, je v sedanjem času tembolj potrebno, da ima vsakdo vedno pri sebi izkaz o svoji istovetnosti. Kdor toraj nima v odredbi c. kr. dež. predsedstva z dne 26. 6. 1915 (dež. zak. št. 21) navedenega potrdila za potovanje čez deželno mejo in čez sprednjo kordonsko črto in tudi ne na podlagi min. naredbe z dne 10. 5. 1867 (drž. zak. št 80) izdane legitimacijske karte, mora si v lastnem interesu pri županstvu svojega bivališča preskrbeti potrdilo o istovetnosti. Otroci pod 12. letom ne potrebujejo takega potrdila. Izrecno je pripomniti, da to potrdilo ne velja za potovanje čez deželno mejo in čez sprednjo kordonsko črto. Potrdila o istovetnosti izdajajo županstva na natančno predpisanih obrazcih.

O jezikovni naredbi železniškega ministrstva piše dunajska „Arbeiter Zeitung": Opozoriti je treba predvsem, da se sklicuje na „soglasje z vojnim ministrstvom". Ker so se iste jezikovne težkoče, s katerimi utemeljuje ministrstvo svojo naredbo, brezdvomno pokazale tudi na ogrskih železnicah, je treba počakati, ali bo vojno ministrstvo izposlovalo tudi tam enake predpise o notranjem siužbenem jeziku.

Nakup plemenskih žrebcev. C. kr. poljedelsko ministrstvo namerava nakupiti nekaj dobrih plemenskih žrebcev. Žrebci, ki morajo biti okrog 2 in pol leta stari, bi se kupili s paše in se oddali zopet na pašo. Prijave na: „K. u. k. Staatshengstendepot-Kommando" v Gradcu s pripombo, na kateri paši da je žrebec in koliko časa se ga namerava ondi pustiti.

C. in kr. 5. armadno etapno poveljstvo je odredilo, da morajo podrejeni treni moštvo, konje, vozila in uprežne vole dati občinam — v kolikor se jih lahko pogreša in v kolikor to dopušča služba — za poljedelska dela na razpolago. Ker morajo treni vedno biti pripravljeni za odhod, je seveda to mogoče le v stajališčih trena in v najbližji okolici. Delodajalci so zavezani dati moštvu pri celodnevnem delu brezplačno zajutrek, kosilo in večerjo, pri poludnevnem delu pa zajutrek in kosilo ali pa večerjo (po krajevni navadi); razun tega pa še doklado 40 v za cel dan oziroma 20 v za pol dneva. Kruh prinese moštvo seboj. Oni, ki se poslužujejo vozil, upreg ali vprežnih volov oddati morajo trenskemu poveljstvu, ki je dalo konje (vole) na razpolago, na dan od vsacega konja (vola) 15 kg sena, katerega porabi trensko poveljstvo kot priboljšek za vse konje trena.

Razglas. Še vedno se dobe črnovojniki, ki niso zadostili črnovojni prebiralni dolžnosti. S tem se tedaj še enkrat pozivljajo oni črnovojniki rojstnih letnikov 1865 do 1897, ki od prebiranja niso bili oproščeni, ali se ga iz kateregakoli vzroka do sedaj niso udeležili, pa bi se ga morali udeležiti, da se nemudoma zglasijo pri županstvu svojega bivališča, katero jim bo izgotovilo prebiralne listine. S temi listinami pa se imajo ti črnovojniki v svrho prebiranja zglasiti dne 20. avgusta t. l. ob 9. dop. pri c. kr. dopolnilnem okrajnem poveljstvu v Ljubljani. Veliko je namreč tudi takih, ki so bili na podlagi zakona v vojnih dajatvah določeni za kako vojaško službo ali delo, (mesarji, gonjači, vozniki itd.) pa k tej službi sploh niso bili pritegnjeni, ali pa so med tem časom zopet domu prišli. Vsi taki črnovojniki se morajo prebiranja vdeležiti. Ta razglas zadene tudi vse tiste begunce iz Primorske in uradnike, ki bi morali priti k prebiranju, pa niso prišli. Vsakogar, kdor ne bo zadostil svoji prebiralni dolžnosti, zadela bode stroga kazen.

Pobiranje občinskih doklad v iznosu nad 100% je dovolil deželni odbor celi vrsti kranjskih občin pod pogojem, da zadobi ta sklep Najvišje potrjenje.

ZADNJE VESTI.

Ponesrečeni italijanski napadi pri Kreuzbergu. — Živahno bombardiranje Doberdobske planote.

Na tirolski fronti je prišlo samo okoli sedla Kreuzberg do majhnih bojev. Včeraj zjutraj pričeti napad več bataljonov italijanskega pešpolka št. 92 na planino Nemes severnovzhodno od sedla Kreuzberga je bil krvavo odbit. Sovražnik je šel popoldne največ v begu, v gozdove, južno od mejnega potoka nazaj. Da bi razbremenil te italijanske sile, je poskusil popoldne en sovražni bataljon prodirati nepričakovano proti poziciji Seikofel (neposredno severno od sedla). Tudi ta poskus je bil po kratkem boju odbit, imel je izgub na mrtvih okoli sto. Padel je poveljnik bataljona in več oficirjev. Naše izgube v teh bojih so bile majhne.

Na Goriškem je od včeraj opoldne italijanska artilerija zopet živahneje streljala na naše pozicije na Doberdobski planoti. Ko je poskusila sovražna infanterija od Zagraja in Zdravščine napadati, jo je sestrelila naša artiljerija.

* * *

Duma zahteva ljudsko ministrstvo.

Liberalne stranke v dumi so sklenile izjavo, da se ne more odlašati več z razgovorom o notranje političnem položaju in nujnosti notranjih reform. Duma mora brezpogojno zavzeti odločno stališče in zahtevati, da se vlada izpremeni v ljudsko ministrstvo, kajti sovražnik je že pred vrati glavnega mesta države.

Arhangelsk zaprt.

Vsled nevarnosti min so Arhangelsk zaprli in ustavili prevoz municije.

Razmere na Finskem.

Generalni guverner Feyn je dosegel, da se je proglasilo na Finsko obsedno stanje in sankcijoniral načrt za uničenje avtonomije: ruska policija in orožništvo; časopisje, društva, shodi popolnoma omejeni; carina in šolstvo po ruskem vzorcu; rusofilsko uradništvo. V kratkem času so deset časopisov zatrli, nadaljnjim 24 naložili globe v skupnem znesku 72.000 finskih mark, nekaj urednikov so pa pregnali v Sibirijo. Čuje se da namerava ruska vlada na Finskem uvesti splošno brambno dolžnost. Razpoloženje po deželi je skrajno razburjeno.

* * *

Turki pognali v zrak celo francosko divizijo.

Iz Soluna se poroča: Izgube zaveznikov ob zadnjem napadu na Dardanele so bile velikanske. Neka francoska divizija je namreč zašla na polje posejano s podkopi (minami) in je cela zletela v zrak.

C. in kr. nadporočnik v rezervi

Makso Fock

in

Malči Fock *roj.* **Pravst**

naznanjata tem potom njiju vojno poroko brez kakršnegakoli drugega obvestila.

Kranj — Žrelec pri Celovcu, v avgustu 1915.

Odda se

stanovanje

v Kranju št. 164., I. nadstropje s 3 sobami, kuhinjo in pritiklinami. Več se poizve pri gosp. Ignaciju Focku, tovarnarju v Kranju.

35 3

Največja slovenska hranilnica! Največja slovenska hranilnica!

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI PRESERNOVA ULICA št. 3.

8 12—9

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka.

Denarnega prometa do konca leta 1914 . . . . **740 milijonov kron,**
vlog . . . . . **44 mil. 500 tisoč K,**
rezervnega zaklada . . . . . **1 mil. 330 tisoč K.**

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah kupuje

M. RANT, KRANJ

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko budjeviško pivo. Lep senčnat vrt.

5 52—32

! Poletje! ! Poletje!

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

2 52—31

priporoča za

svojo bogato zalogo

modnega blaga, sukna za ženske obleke, kambrika, levantina in batista za bluze in obleke, ševijotov, kamgarnov in lodnov, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilha za žimnice, satenastih in pisanih posteljnih odej, kakor tudi vsega drugega **manufakturnega blaga. Volneni robci, pleti,** najnovejših vzorcev in najbolje kakovosti. **Srajce, jopice in hlače** moške.

Svilnati robci najnovejših uzorcev.

1 12—26

Najbolj varno naložen denar v vsem

političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati radi tega pri hranilnici.

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad

378.000 kron!

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 1/2 % na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1914. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 337 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam nad 4 milijone kron.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkveni denar.

Ta najstarejši in največji denarni zavod na celem Gorenjskem uraduje

v Kranju na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.

Last in zaloga tiskarne „Sava“ v Kranju V odsotnosti odgovornega urednika začasni odgovorni urednik: Ciril Pirc. Tisk tiskarne „Sava“ v Kranju.